

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут філології та журналістики
Кафедра кримськотатарської та східної філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту

науковий інститут
філології та
журналістики

Шарагіна О.В.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ»

Перший (бакалаврський рівень вищої освіти)

галузь знань	12 Інформаційні технології (шифр і назва галузі знань)
спеціальність: (спеціалізація):	122 Комп'ютерні науки (код і назва спеціальності (або спеціалізації))
освітньо-професійна програма	«Комп'ютерні науки» (назва освітньої програми)
форма навчання	денна (денна / заочна)

КИЇВ 2024

РОЗРОБНИК силабусу **Афізе ЕМІРАМЗАЄВА** ст. викладач
кафедри східної філології Навчально-наукового інституту філології та
журналістики, старший викладач кафедри східної філології ТНУ

(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри східної філології

Протокол № 1 від 03. 09. 2024

завідувач кафедри

(підпис)

Юрій РАДЧЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки»

(к.т.н., доцент)

(підпис)

Сергій ЛІСОВЕЦЬ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Назва навчальної дисципліни, код в ОПІ	«Основи кримськотатарської мови та культури», ОК 1.1.7
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова
Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	1 рік, I семестр
Обсяг навчальної дисципліни: – кількість кредитів – загальна кількість годин <i>аудиторних за видами занять:</i> – лекції – семінарські заняття – самостійна робота	3 кредитів
	90 годин
	10 годин
	20
	60
Вид підсумкового (семестрового) контролю	1 семестр - залік (усний/тестовий)
Інформація про консультації	On-line - консультації: 5 пара (16.30-17.30) https://meet.google.com/aze-ppcz-rwp
Мова викладання	українська, кримськотатарська
Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Емірамзаєва Афізе Саїтмуставаївна, старший викладач, кафедри східної філології
Контактна інформація викладача	emiramzaieva.afize@tnu.edu.ua
Посилання на силабус на веб-сайті Університету	
Формат проведення дисципліни	Очна
ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Анотація дисципліни. Дисципліна «Основи кримськотатарської мови та культури» є нормативною дисципліною яка викладається у 1 семестрі в обсязі 90 годин / 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів: «Елементарні конструкції в кримськотатарській мові. Культура спілкування: соціально-культурологічний аспект», «Ускладнені конструкції в кримськотатарській мові. Мовна картина світу: культурологічний аспект» Навчальним планом передбачено в рамках курсу для денної форми навчання 30 годин аудиторних занять (лекційних та семінарських) і 60 годин самостійної роботи.	
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни Метою викладання дисципліни «Основи кримськотатарської мови та культури» є ознайомлення студентів набуття загальних та професійно-орієнтованих комунікативних мовленнєвих компетенцій а також знайомство з культурою кримських татар. Курсом передбачено розвиток лексичної, граматичної та міжкультурної комунікативної компетенції, які створюють умови для реальної комунікації в рамках діалогу культур. Основним джерелом лінгвокраїнознавчої інформації є тексти різного рівня жанрової приналежності, що відображають історію, культуру та сучасне життя Криму в соціально-економічному та освітньому контексті. Основними завданнями вивчення дисципліни є:	

- надати базових лексичних та граматичних конструкцій;
- необхідного обсягу словникового складу, який вбирає в себе лексику включаючи емоційно забарвлену та нейтральну, активну та пасивну, неологізми, застарілі слова, термінологію;
- найуживаніших фразеологічних виразів та прислів'їв.
- використовувати лексичні та граматичні конструкції дотримуючись правил їх будови;
- правильно застосовувати слова у контексті вивчених тем;
- застосовувати набуті знання з культури кримських татар у подальших наукових розвідках.

Вивчення навчальної дисципліни сприяє формуванню **цілей** вивчення дисципліни через реалізацію загальних компетентностей (ЗК), спеціальних (фахових, предметних) компетентностей (СК) та програмних результатів навчання (РН).

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПРИ ВИВЧЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 06. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК18. Знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства, володіння базовими знаннями гуманітарних наук (філософії, психології, педагогіки), що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до естетичних цінностей та уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності. Сприяти розвитку традицій і культури українського народу, розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності.

ЗК20. Здатність вивчати та популяризувати кримськотатарську мову та культуру корінних народів Криму

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Програмні результати навчання (ПР)

ПРН18. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.

ПРН21. Спілкуватися державною та кримськотатарською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ I та 2 семестри				
Назви розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Всього	Лекції	Семінарські завдання (практичні)	Самостійна робота
1	2	3	4	5
РОЗДІЛ 1. Елементарні конструкції в кримськотатарській мові. Культура спілкування: соціально-культурологічний аспект.				
Тема 1. Кримськотатарська мова та її особливості. а) Розмовна тема на вибір: «Привітання», «Знайомство» тощо б) Презентації на теми: 1. Культура кольорів у кримських татар. 2. Символіка кольору. 3. Формули ввічливості в спілкуванні 4. Мовленнєвий етикет прийому гостей.	16	2	4	10
Тема 2. Розвиток кримськотатарської мови через призму творчої діяльності відомих особистостей та діячів. а) Розмовна тема на вибір: «Мій Будинок», «Моє місто», «Світ природи». б) Презентації на теми: 1. Архитектура кримських татар. 2. Відомі постаті (Усеїн Боданінський, І. Гаспринський).	14	2	2	10
Тема 3. Культурно-історична спадщина. а) Розмовна тема на вибір: «Мої плани на завтра». «Спогади мого дитинства», «Традиції кримських татар», «Свята кримських татар». «Йдемо у книгарню». б) Презентації на теми: 1. Релігійні та національні традиції кримських татар. 2. Національні свята та їх проведення. 3. Весільно-обрядові традиції.	16	2	4	10
РОЗДІЛ 2. Ускладнені конструкції в кримськотатарській мові. Мовна картина світу: культурологічний аспект.				
Тема 4. Культурно-історична спадщина. Майстерність (викладання, вишивка, гончарство, ткацтво, кухня тощо). а) Розмовна тема на вибір: «Мої таланти та здібності», «Моя традиційна кухня», «Мій	14	2	2	10

улюблений рецепт», «Програма телепередач «Gönül eseri», «Моя улюблена колонка/ газета/журнал «Qırım»» б) Презентації на теми: 1. «Ремісничі традиції». 2. «Відомі майстри кримських татар».				
Тема 5. Культурно-історична спадщина. Майстерність (Архитектура, державний устрій ханів, медицина Розмовна тема на вибір: «Звернення по допомогу, як знайти «Нап Саті», «цілющі трави Криму», «Плани на вихідні», «Мандрівки та екскурсії». б) Презентації на теми: 1. «Державний устрій ханів». 2. «Архитектура Криму». 3. «Медицина в Криму».	16	2	4	10
Тема 6. Культурно-історична спадщина. Освіта. (Фольклор, поезія, історіографія тощо). а) Розмовна тема на вибір: «Плани на вихідні», «Мандрівки та екскурсії по Криму », «Легенди Крима», «Філософські вірші ханів» б) Презентації на теми: 1. «Коні в Криму: від історичних традицій до сучасності». 2. «Освіта в Криму».	14	2	2	10
Залік				
Усього годин за 1 семестр	90	12	18	60
ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ				
Розділ 1. Елементарні конструкції в кримськотатарській мові. Культура спілкування: соціально-культурологічний аспект. Тема 1. Кримськотатарська мова та її особливості. I. Теоретична частина. Лекція 1. Вступ. Абатка кримськотатарської мови. Утворення множини. Вказівні займенники. Прислівники місця. Іменники та прикметники кримськотатарської мови. Питальні речення в кримськотатарській мові. Предикативні імена баг та уоq. Числівники (кількісні). Просте іменне речення в теперішньому часі. Теперішній час на (-а, -е, -у). Займенник кримськотатарської мови: розряди, особливості вживання. Позначення часу в годинах. Словотвірні афікси кримськотатарської мови: іменник, прикметник тощо. II. Практична частина. Семінар 1-2. а) Виконання граматичних вправ. Читання тексту та прослуховування аудіо матеріалу. Розмовна тема на вибір: «Привітання», «Знайомство», «Мій номер телефону», «Мої інтереси та захоплення», «Мій робочий день», «Я та моя родина», «Моя кімната». б) Презентації на теми: 1. «Культура кольорів у кримських татар». 2. «Символіка кольору». 3. «Формули ввічливості в спілкуванні». 4. «Мовленнєвий етикет прийому гостей». III. Завдання для самостійної роботи: 1. Вчити на пам'ять: загадки, прислів'я, лічилки та скоромовки (інструмент покращення вимови). На вибір; 2. Читання тексту (тексти, авторські твори (короткі оповідання), казки, легенди); 3. Прослуховування аудіо матеріалу; 4. Підготування презентації. Теми: 1. Культура кольорів у кримських татар.				

2. Символіка кольору. 3. Формули ввічливості в спілкуванні 4. Мовленнєвий етикет прийому гостей.

Тема 2. Розвиток кримськотатарської мови через призму творчої діяльності видомих особистостей та діячів.

I. Теоретична частина. Лекція 2. Відомі постаті. Лексико-граматичні особливості відмінків в кримськотатарській мові. Іменні словосполучення в кримськотатарській мові. Ізафетні кримськотатарської мови. Ланцюжковий ізафет кримськотатарської мови. Ступені порівняння прикметника кримськотатарської мови.

II. Практична частина. Семінар 3. Виконання граматичних вправ. Читання тексту та прослуховування аудіо матеріалу. **а) Розмовна тема на вибір:** «Мій Будинок», «Моє місто», «Світ природи». **б) Презентації на теми:** 1. «Архитектура кримських татар». 2. «Відомі постаті (Усеїн Боданінський, І. Гаспринський)».

III. Завдання для самостійної роботи: 1. Вчити на пам'ять: загадки, прислів'я, лічилки та скоромовки (інструмент покращення вимови). На вибір; 2. Читання тексту (тексти, авторські твори (короткі оповідання), казки, легенди); 3. Прослуховування аудіо матеріалу. Підготування презентації. Теми: 1. Архитектура кримських татар. 2. Відомі постаті (Усеїн Боданінський, І. Гаспринський).

Тема 3. Культурно-історична спадщина. Традиції.

I. Теоретична частина. Лекція 3. Граматика. Минулий категоричний час кримськотатарської мови. Просте іменне речення в минулому категоричному часі. Способи дієслова кримськотатарської мови (дійсний, наказовий та бажальний, зобов'язальний, умовний). Майбутній-категоричний час кримськотатарської мови.

II. Практична частина. Семінар 4-5. Виконання граматичних вправ. Читання тексту та прослуховування аудіо матеріалу. **а) Розмовна тема на вибір:** «Мої плани на завтра». «Спогади мого дитинства», «Традиції кримських татар», «Свята кримських татар». «Йдемо у книгарню». **б) Презентації на теми:** 1. «Релігійні та національні традиції кримських татар». 2. «Національні свята та їх проведення». 3. «Весільно-обрядові традиції».

III. Завдання для самостійної роботи: 1. Вчити на пам'ять: загадки, прислів'я, лічилки та скоромовки (інструмент покращення вимови). На вибір; 2. Читання тексту (тексти, авторські твори (короткі оповідання), казки, легенди); 3. Прослуховування аудіо матеріалу. Підготування презентації. Теми: 1. Релігійні та національні традиції кримських татар. 2. Національні свята та їх проведення. 3. Весільно-обрядові традиції.

Розділ 2. Ускладнені конструкції в кримськотатарській мові.

Мовна картина світу: культурологічний аспект.

Тема 4. Культурно-історична спадщина. Майстерність (викладання, вишивка, гончарство, ткацтво, кухня тощо).

I. Теоретична частина. Лекція 4. Граматика. Особливості використання складного присудка *етек* в усіх формах минулого часу. Давноминулий час кримськотатарської мови. Просте іменне речення в давньому минулому часі кримськотатарської мови. Лексико-граматичні особливості використання афіксу -кі. Теперішньо-майбутній час кримськотатарської мови.

II. Практична частина. Семінар 6. Виконання граматичних вправ. Читання тексту та прослуховування аудіо матеріалу. **а) Розмовна тема на вибір:** «Мої таланти та здібності», «Моя традиційна кухня», «Мій улюблений рецепт», «Програма телепередач

«Gönül eseri»», «Моя улюблена колонка/ газета/журнал «Qırım»» **б) Презентації на теми:** 1. «Ремісничі традиції». 2. «Відомі майстри кримських татар».

III. Завдання для самостійної роботи: 1. Вчити на пам'ять: загадки, прислів'я, лічилки та скоромовки (інструмент покращення вимови). На вибір; 2. Читання тексту (тексти, авторські твори (короткі оповідання), казки, легенди); 3. Прослуховування аудіо матеріалу. Підготування презентації. Теми: 1. Ремісничі традиції. 2. Відомі майстри кримських татар.

Тема 5. Культурно-історична спадщина. Майстерність (Архитектура, державний устрій ханів, медицина тощо).

I. Теоретична частина. Лекція 5. Граматика. Форма можливості / неможливості в кримськотатарській мові. Складнопідрядне речення з усіченим інфінітивом у кримськотатарській мові. Функціонально-граматичні ознаки післяйменника іçip.

II. Практична частина. Семінар 7. Виконання граматичних вправ. Читання тексту та прослуховування аудіо матеріалу. **а) Розмовна тема на вибір:** «Звернення по допомогу, як знайти «Нап Саті», «цілющі трави Криму», «Плани на вихідні», «Мандрівки та екскурсії». **б) Презентації на теми:** 1. «Державний устрій ханів». 2. «Архитектура Криму». 3. «Медицина в Криму».

III. Завдання для самостійної роботи: 1. Вчити на пам'ять: загадки, прислів'я, лічилки та скоромовки (інструмент покращення вимови). На вибір; 2. Читання тексту (тексти, авторські твори (короткі оповідання), казки, легенди); 3. Прослуховування аудіо матеріалу. Підготування презентації. Теми: 1. Державний устрій ханів. 2. Архитектура Криму. 3. Медицина в Криму.

Тема 6. Культурно-історична спадщина. Освіта. (Фольклор, поезія, історіографія тощо). Граматика. Морфолого-семантичні ознаки дієприслівникової форми на -агаq кримськотатарської мови. Морфолого-семантичні ознаки дієприслівникові форма на -ir кримськотатарської мови. Поняття про стан у кримськотатарській мові. Лексико-граматичні особливості вживання сполучників кримськотатарської мови.

II. Практична частина. Семінар 8-9. Виконання граматичних вправ. Читання тексту та прослуховування аудіо матеріалу. **а) Розмовна тема на вибір:** «Плани на вихідні», «Мандрівки та екскурсії по Криму», «Легенди Крима», «Філософські вірші ханів» **б) Презентації на теми:** 1. «Коні в Криму: від історичних традицій до сучасності». 2. «Освіта в Криму».

III. Завдання для самостійної роботи: 1. Вчити на пам'ять: загадки, прислів'я, лічилки та скоромовки (інструмент покращення вимови). На вибір; 2. Читання тексту (тексти, авторські твори (короткі оповідання), казки, легенди); 3. Прослуховування аудіо матеріалу. Підготування презентації. Теми: 1. Коні в Криму: від історичних традицій до сучасності. 2. Освіта в Криму.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО
КОНТРОЛЮ (ЗАЛІКУ) З ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАКТИЧНИЙ КУРС КРИМСЬКОТАТАРСЬКОЇ МОВИ: БАЗОВИЙ РІВЕНЬ»**

Структура заліку

I. Письмова складова. Тест (10 б.)

II. Усно-письмова складова. (10 б.)

Список питань/тем для підготовки до заліку:

1. Абетка (Алфавіт) кримськотатарської мови. Утворення множини. Вказівні займенники. Прислівники місця.
2. Іменники та прикметники кримськотатарської мови. Питальні речення в кримськотатарській мові.
3. Предикативні імена *bar* та *uq*. Числівники (кількісні). Просте іменне речення в теперішньому часі.
4. Займенник кримськотатарської мови: розряди, особливості вживання.
5. Теперішній час на (-а, -е, -у)
6. Позначення часу в годинах.
7. Іменні словосполучення в кримськотатарській мові.
8. Присвійний та відносний ізафети кримськотатарської мови.
9. Ланцюжковий ізафет кримськотатарської мови.
10. Минулий категоричний час кримськотатарської мови.
11. Просте іменне речення в минулому категоричному часі.
12. Теперішньо-минулий час кримськотатарської мови.
13. Наказовий та бажальний, зобов'язальний способи дієслова кримськотатарської мови.
14. Словотвірні афікси прикметника кримськотатарської мови.
15. Ступені порівняння прикметника кримськотатарської мови.
16. Лексико-граматичні особливості знахідного відмінка.
17. Лексико-граматичні особливості використання афіксу -*ki*.
18. Майбутній-категоричний час кримськотатарської мови. Розмовна тема: «Мої плани на завтра».
19. Іменне речення в майбутньо-минулому часі кримськотатарської мови.
20. Просте речення в майбутньо-минулому часі кримськотатарської мови.
21. Давньоминулий час кримськотатарської мови.
22. Умовний спосіб в кримськотатарській мові.
Розмовна тема: «Якби я виграв лотерею»
23. Просте іменне речення в давньоминулому часі кримськотатарської мови.
24. Теперішньо-майбутній час кримськотатарської мови.
25. Форма можливості / неможливості в кримськотатарській мові.
26. Складнопідрядне речення з усіченим інфінітивом у кримськотатарській мові. Функціонально-граматичні ознаки післяйменника *içün*.
27. Морфолого-семантичні ознаки дієприслівникової форми на -*acaq* кримськотатарської мови.
28. Морфолого-семантичні ознаки дієприслівникової форми на -*ır* кримськотатарської мови.
29. Поняття про стан у кримськотатарській мові.
30. Лексико-граматичні особливості вживання сполучників кримськотатарської мови.

Розмовні теми зі словником: Розмовна тема на вибір: «Мої таланти та здібності», «Моя традиційна кухня», «Мій улюблений рецепт», «Програма телепередач «*Gönül eseri*»», «Моя улюблена колонка/ газета/журнал «*Qırt*»», «Звернення по допомогу, як знайти «*Ham Sami*», «цілющі трави Криму», «Плани на вихідні», «Мандрівки та екскурсії», «Плани на вихідні»,

«Мандрівки та екскурсії по Криму», «Легенди Крима», «Філософські вірші ханів», «Світ природи», «Звернення по допомогу», «Астрологічний прогноз», «Мої плани на вихідні», «Легенди мого рідного міста», «Моя улюблена колонка/ газета/журнал», «Різноманітні свята та традиції їх святкування», «Мої таланти та здібності», «Програма телепередач» «Мандрівки та екскурсії», «Погані звички», «На прийомі у лікаря», «В аптеці», «Одяг для будь- якого приводу», «Сонячний Крим»

ТЕХНІЧНЕ ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У режимі дистанційного навчання вивчення навчальної дисципліни «Сучасні технології навчання і методика викладання дисциплін» передбачає приєднання кожного здобувача до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для обміну думками.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувачу вищої освіти пропонується самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань;
- виконання домашніх завдань;
- виконання завдань самостійної роботи;
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

У режимі очного навчання програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності передбачає:

- пакет програмних продуктів Microsoft Office;
- мультимедійний проектор;
- комп'ютер/ноутбук/планшет;
- інтерактивні дошки;
- наявність персонального комп'ютера (мультимедійного проектора, планшета, інтерактивної дошки тощо).

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Дотримання принципів академічної доброчесності. Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть самостійними, їхніми власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

Під час виконання письмових контрольних робіт, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами інформації заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики. Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики, дотримуються правил внутрішнього розпорядку ТНУ ім. В.І. Вернадського. Поводяться толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами.

Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти повинні відвідувати усі лекції, семінарські заняття з навчальної дисципліни та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Недопустимі пропуски та запізнення на заняття без вагомих причин, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття/контрольного заходу без дозволу викладача. Критично сприймається несвоєчасне виконання поставленого завдання, терміни захисту індивідуального завдання (в контексті самостійної роботи), терміни ліквідації заборгованості та відсоток зниження оцінки.

До семестрового контролю будуть допущені ті студенти, які набрали не менше ніж 30 б. (робота на семінарах, самостійна, індивідуальна робота). Решту балів студент може добрати на підсумковому контролі, відповівши на два теоретичних питання (із переліку питань до підсумкового контролю), кожне з яких може бути оцінене максимально на 10 б., і виконавши два практичних завдання, кожне з яких може бути оцінене максимально на 10 б.; разом – 40 б. Окрім цього, до семестрового контролю не будуть допущені ті студенти, які без поважних причин пропустили більше ніж 50 % лекційних та більше ніж 50 % семінарських занять.

Для дистанційної форми навчання обов'язковим є: доєднання до не менше ніж 50 % лекційних та не менше ніж 50 % семінарських занять; присутність на заняттях з увімкненою камерою; навчально-наукова активність студента на кожному семінарі, коли здобувач вищої освіти присутній в онлайн-форматі.

Політика дедлайну. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання всіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять з поважної причини може проводитися також у будь-який зручний час для викладача.

Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій, передбачених нормативними документами ТНУ ім. В.І. Вернадського, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Поточний контроль 1 семестр															Підсумк овий контрол ь (залік)	Сума
Розділ 1					Розділ 2					Розділ 3					20	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П	П		
6	6	6	4	4	6	6	6	4	4	6	6	6	4	6		

Л- лекційні заняття;

П – практичні заняття;

САМ – самостійна робота.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	відмінне виконання
80-89	Добре	B	вище середнього рівня
75-79	Добре	C	загалом хороша робота
66-74	Задовільно	D	непогано
60-65	Задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	Незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	Незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ
(основна, допоміжна література, інформаційні ресурси в мережі Інтернет)

Основні:

1. *Арнаутова А. Р.* Особливості складнопідрядних речень із підрядними підметовими в сучасній кримськотатарській мові. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Філологія» Випуск 42. том 2. – Херсон Видавничий дім «Гельветіка», 2019. – С. 14-17.
2. *Асанова Л.Н.* кырымтатар тили 1 сыныф ичюн дерслик. – 2 сыныф ичюн гъайырдан ишленильген нешир. – Симферополь: КъДЖИ «кырымдевокъувпеднешир» неширияты, 2009. – 144с. ресимли. – Кырымтатар тилинде.
3. *ДжафEROва Е.* Цікава математика. Дидактичний посібник для дітей дошкільного віку. – Симферополь: КРП «Кримнавчпеддержвидав», 2008. – 96 с. – Кримськотатарською мовою.
4. *Ганиева Э.С., Сейдаметова Н.С., Усеинов К.* Кримськотатарська мова: Фонетика. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – 2-е видання, виправлене. – Симферополь: КРП «Видавництво «Кримнавчпеддержвидав», 2011. – Кримськотатарською мовою.
5. *Александр Гаркавец* Очерк крымскотатарской фонетики, морфологии и орфографии Издание 2-е, исправленное и дополненное. Издание 1-е: А. Н. Гаркавец. Очерк крымскотатарской фонетики, морфологии и орфографии .
6. *Емірамзаєва А. С., Покровська І. Л.* Навчальний посібник. Кримськотатарська мова: базовий рівень (Частина 1). – К. :Видавництво «Майстер книг», 2019. – 248 с.
7. *Карашаєва Д. З.* Tilim Qırımtatar tili. Ders kitabı. Seviye A1. Навчальний посібник адресовано студентам 1 – ого курсу ОС «Бакалавр», які вивчають кримськотатарську мову. – К. :Видавництво «Майстер книг», 2020. – 108 с.
8. *Куркчи У. О.* Кырымтатар тилинде русча къаршылыкълары иле грамматика терминлери лугъаты / Ильмий муаррир А. М. Эмирова. Неширгеазырлагъанлар Э.С. Ганиева Н.С. Сейдаметова. – Симферополь: Риа «Аян», 2008. – 64с.
9. *Кононов А.Н.* Грамматика современного турецкого литературного языка / А.Н. Кононов. – М.: Академия наук УССР, Институт Языкознания, 1956. – 570 с.
- Меметов А. М.* / Земаневий кырымтатар тили – Симферополь: Кырымдевет окув педагогика неширияты. – 2006 – с.320. Кырымтатартилинде.
11. *Самойлович, А.Н. (1916).* Опыт краткой крымско-татарской грамматики. Петроград : Тип. И. Бораганскаго, В.О. Средній пр., 1-10, Таврическая Губернская Земская Управа. Отдѣль народнаго образованія.
12. *Севортян Э.В. (1966).* Крымскотатарский язык. Языки народов СССР. Тюркские языки (Т. 2, с. 234-269) Москва: Изд-во Наука.
13. *Сорокін, С.В. (2018).* Практична граматика турецької мови. Частина перша: навч. посіб. (препринт). Київ: Видавничий центр КНЛУ.
14. *Фазыл, Р. / Фазылов, Р. (Тертип эткен). (1971).* Къайда бирлик, анда тирилик. Кырымтатар аталар сёзлери. Ташкент: Эдебият ве санъат неширияты.
15. Кырымтатарджа-русча лугъат / Составители: Ш.А.Асанов, А.Н.Гаркавец, С.М.Усеинов.– Киев: Радянська школа, 1988.– Стр. 198-236.

Додаткові:

1. *Арнаутова А. Р.* Складнопідрядне речення з підрядними причини в сучасній кримськотатарській мові /Арнаутова А. Р. // Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського Серія: Філологія. Соціальні комунікації Том 31 (70) № 1 2020 Частина 3. С. 1-7 (17)
2. *Велиулаєва А.* Кырымтатар ве джиан эдебияты. Интегрирленген курс. Окъутув кырымтатар тилинде алып барылгъан мектеплер ичюн 5 сыныф дерслик. Симферополь, 2013.
3. *Велиулаєва А.* Кырымтатар ве джиан эдебияты (интегрирленген курс): 11-инджи сыныф талбелери ичюн дерслик. Симферополь, 2011.

4. Велиулаева А. Алиева Л. , Муртазаева Г. Интегрирленген курс “Къырымтатар ве джиан эдебияты”: 7 сыныф, окъутув къырымтатар тилинде алып барылгъан умумтасиль мектеплери ичюн дерслик. Черновцы, 2015.

Емірамзаєва А. С. Навчально-методичний посібник. Історія кримськотатарської мови – К. :Видавництво «Майстер книг», 2019. – 122 с.

5. Кокиева А. Къырымтатар ве четель эдебияты: 9-ынджы сыныф талебелери ичюн. Симферополь, 2009.

6. Кокиева А. Интегрирленген курс “Къырымтатар ве джиан эдебияты”: 9 сыныф, окъутув къырымтатар тилинде алып барылгъан умумтасиль мектеплери ичюн дерслик. Черновцы, 2017.

7. Куртнезир З. Къырымтатар эдиплери Омюр ве яратыджылыкълар акъкъында къыскъа малюматлар. Акъмесджит, 2000.

8. Фазылов Р., Нагаев С. Къырымтатар эдебиятынынъ тарихы. Къыскъа бир назар. Симферополь, 2001.

9. Yedi İklim Türkçe A1 Öğretmen kitabı. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti. 2017 s. 193 s.

10. Yedi İklim Türkçe A2 Öğretmen kitabı. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti. 2017 s. 189 s.

11. Yedi İklim Türkçe A1 Ders (Çalışma) kitapları. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti. 2017 s. 174 s.

12. Yedi İklim Türkçe A2 Ders (Çalışma) kitapları. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe öğretim seti. 2017 s. 170 s.

інф. ресурси:

1. **<https://ana-yurt.com/qrt/anaurt-lugat>**